

EDITORIAL

Adaptar el valencianisme a les circumstancies

Les guerres tradicionalment han implicat conquestes territorials. En el present, i previsiblement en el futur, hi ha uns altres factors que pesen tant o més. Guerres pel petrolegu, per les terres rares, per l'aigua, per l'informacio..., en suma, guerres pel control dels recursos. Guerres que se mostren i debaten per les rets socials i en les que l'intel·ligencia artificial es, i sera mes en el futur, part activa a l'hora de dissenyar estratgies militars o propaganda ideologica.

Fa ben poc alguns valencians –mes be, alguns valencianistes– feyem memoria d'aquella atra guerra del segle XVIII entre potencies europees que tan funestes conseqüencies nos comportà com a poble. Recordavem un any mes la data fatidica del **25 d'abril** i la derrota en **Almansa**, data i fet que l'actual govern continua negant-se a commemorar, com ya denunciavem en l'editorial de l'any passat. No se donen conte de que eixa actitut no es sino una demostracio de que el **Decret del Buen Retiro** seguix tan vigent com el dia en que se promulgà, un 29 de juny de 1707. I, si volen una prova mes diafana, ahi tenen eixe **Dret Civil** tan dificil de recuperar, que se nos nega a pesar d'eixa clausula **Camps** del nostre **Estatut** que no aprofita per a res. Un Estatut en anomalies; la mes important: que no l'hem pogut votar; pero ne te unes altres, com l'inclusio del **Consell Valencià de Cultura** o l'**Acadèmia Valenciana de la Llengua** en el seu articulat, dos institucions que tant s'afanyen en denigrar precisament lo que deurien defendre, la llengua i la cultura gestada i generada pel poble valencià.

Per a mostra un botó. El Consell Valencià de Cultura s'ha manifestat en una velocitat pasmosa sobre el nou curriculum escolar que la **Conselleria d'Educacio** vol implantar en el sistema educatiu valencià. Han bramats sobre la reduccio –que no la desaparicio– d'autors no valencians en les assignatures de llengua i lliteratura 'valencianes'. Encara estem esperant que parlen de la discriminacio de tants i tants autors valencians que no es que no apareixen en cap curriculum escolar, es que fan lo possible per a que siguem ignorats i, quan no poden amagar-los, els dediquen calificatius que seria denigrant per ad estos escriptors i per a nosatres reproduir en est escrit.

L'ultima de les actuacions d'alguna integrant d'est organisme ha segut la seua participacio en la 41 "Trobada de Centres en Valencià", que tingue lloc en Alzira el passat 19 d'abril (levante-emv.com,19-04-26); a on tambe se deixà vore la secretaria de l'AVLI i representants socialistes i de **Compromís**, entre uns altres carrecs polítics. Ya sabem quí participa

en estos encontres: son els que seguixen manifestant-se en simbols com les quatre barres i gastant la denominacio **país valencià**, perque el color blau o l'expressio **Regne de Valencia** els dona urticaria.

El **pancatalanisme** introduit en els anys 60 i 70 del passat segle quallà en part de la nostra societat i seguix produint adeptes –el sistema no sols ho tolera, ho estimula i finança–. Pero, si ho pensem, eixos catalanizats no son tants com els auspiciadors d'estes visions voldrien; en realitat en son ben pocs tenint en conte la cantitat de diners invertits i de recursos en els que contenen: institucions com el Consell Valencià de Cultura o l'AVLI, universitats, la practica totalitat dels partits polítics..., ademes del recolzament que reben dels governs centrals.

El problema mes greu no son els que se catalanizen llingüísticament o ideologicament, el problema es la desafeccio que conseguixen generar en el conjunt de la societat; perque, si be es cert que continua rebujant-se massivament l'objectiu final d'este proces, la construccio dels "**països catalans**", i que la majoria seguix considerant el valencià com una llengua a pesar de l'adoctrinament rebut en el sistema educatiu, tambe es cert que, com per a conseguir el seu objectiu primer han de destruir l'autoestima dels valencians en tant que tals, en son majoria els qui acaben alçant-se de muscles davant d'este conflicte i, en la seua passivitat, col·laborant en l'enemic. Aixina, per al conjunt de la societat, el 25 d'abril passà de nou sense pena ni gloria, i la reivindicacio del Dret Civil no aplega a ser tan massiva com deuria.

Una situacio aixina es dificil de revertir en qualsevol circumstancia, mes encara quan la contrapartida, el ver valencianisme, seguix tant desorganizat com quedà en acabant de la desarticulacio d'**Unio Valenciana**.

El valencianisme cultural ha de treballar unit i coordinat si vol aplegar a la societat i d'esta manera conseguir que recolze al moviment, i en ultima instancia a una formacio politica que defenga els seus plantejaments en els orguens democratics en els que contem actualment. El voluntarisme, tan explotat en este moviment, ha d'evolucionar cap a una atra manera de procedir i d'actuar.

Hauriem de parar-nos un moment per a repensar el moviment, per a introduir-lo en este mon canviant de guerres inesperades, de rets socials omnipresents i d'intel·ligencies artificials emergents, per a fer propostes, debatre i trobar solucions adequades a les circumstancies del moment.

¿Per a quan una nova **convencio** o **congrés** valencianiste?

LA CITA

En la pau i en la guerra,
l'unio du la victoria.

George Rollenhagen

SUMARI

- 1
• EDITORIAL: **ADAPTAR EL VALENCIANISME A LES CIRCUMSTANCIAS**
- 2
• FENT MEMORIA: **HOMENAGE ALS MAULETS**
- 3
• CRONICA: **L'INSTITUT D'ESTUDIS VALENCIANS SE RENOVA I CREIX**
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- RESENYA BIBLIOGRAFICA: **NO EIXIM DEL ROGLE: BLAVERISME I SECESSIONISME**
- 4
• PASSATEMPS
- COSES DE TUB: **VOLER**

ACLARIMENT

Esta publicacio està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva,

l'encarregat de la redaccio final de cada articul te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuacio de la seua preferencia. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

Homenage als maulets

Reproduim el discurs pronunciat pel vicepresident del Rogle, Josep Peiró, el 25 d'abril passat, en l'homenage als maulets organitzat pel GAV.

Distinguidíssims valencianistes:

A tots, gracies per estar aci.

Un any mes venim a fer homenage als maulets i, en ells, a tots els valencians que en el transcórrer del temps han lluitat en defensa de les llibertats valencianes.

Una lluita que no començà en la Guerra de Successio, sino molt abans. Ya en el sigle XIV Vinatea hague de defendre l'integritat del Regne davant d'Alfons el Benigne, encara que est enfrontament en el rei fon una excepcio en sigles de llealtat mutua entre el Regne de Valencia i els monarques del casal d'Arago.

Una llealtat trencada a partir de l'unio dinastica de les coronas castellana i aragonesa. Fon el primer emperador de les Espanyes, Carles I, qui postergà una i atra volta vindre a Valencia a jurar els Furs, com aixina estava establert i aixina havien complert tots els seus antecessors. Este fet fon la purna que feu esclatar, en 1519, les Germanies, les quals dugueren a una forta repressio i constituiren el punt d'inflexio a partir del qual comença el decliu, al principi suau, pero a poc a poc accelerat, de la nostra patria.

Les posteriors maniobres dels valits reals conseguiren reduir les Corts practicamente a l'irrellevancia fins que deixaren de convocarse en el sigle XVII. Aixina, els valencians estavem ya politicament inermes quan nos plantem en 1609, data en la que els moriscs son expulsats d'Espanya, sent el Regne de Valencia el mes perjudicat. I yo dic que resulta licit preguntar-se si la decisio haguera segut la mateixa en cas de que els moriscs hagueren segut tan necessaris per a la collita del blat dels camps castellans com ho eren per al treball de la terra en Valencia.

Un sigle mes tart la pendent cap avall se torna en abisme en acabar la Guerra de Successio. A partir d'aci s'intensifica la relacio de sometiment entre Valencia i la Cort. Mentres els valencians hem continuat sent sempre lleals al rei, a Espanya, a la llegalitat, per mes que imposta, el pagament rebut per eixa llealtat ha segut, en el millors dels casos, el desdeny, en el pitjor, l'humiliacio.

L'exagerat castic al que Felip V somete als valencians —que acabà sent molt superior que el patit per uns atres territoris que tambe s'havien poscionat al costat del seu enemic, l'archiduc Carles— feu que, inclus uns botiflers com Lluís Blanquer i Josep Orti, que havien defes la causa del frances, redactaren un memorial per a demanar la restitucio dels Furs valencians. Davant de tal atreviment, la seua provada llealtat borbonica no servi de res, i foren exiliats. Si Roma no pagava als traïdors, Madrid traïcionava als lleals.

Al remat se demostrava fins a quin punt els maulets tenien rao en la seua lluita.

De nou, en la Guerra del Frances, de la que el territori valencià permanece que practicamente lliure durant tres anys, els valencians no perderen l'ocasio de mostrar la seua llealtat anant a lluitar solidariament mes alla de les fronteres valencianes.

En el sigle XIX Espanya ya era una. La divisio provincial, l'implantacio generalisada del castella i l'aplicacio d'una llegalisacio comuna, entre uns atres factors, feen que la societat espanyola s'uniformisara a la carrera. En eixe context sorgix el moviment opost, el que reivindica la singularitat perduda: la Re-

naixença. I comença ben pronte en Valencia, a on eixa llealtat al restant d'Espanya no havia arrancat, ni molt manco, l'essencial anima valenciana de la nostra terra.

Pero ara no erem la potencia economica de la peninsula, com ho havien segut en l'Edat Mija. Sigle i mig de politica proteccionista borbonica havia afectat greument a l'economia dels regnes exportadors, com era el cas del valencià, mentres favoria el creiximent d'uns atres territoris que gojavem d'un mercat captiu dins d'Espanya. Els embarcats en eixe moviment de recuperacio patria no trobaren, en una burguesia sense confiança en si mateixa, el recolzament que esperaven, el qual sí trobaren en una atra burguesia, ésta enriquida i confiada, decidida a fer negoci en este moviment cultural: la catalana.

I aixina, alguns valencians canviaren la llealtat a Espanya, per la llealtat a Catalunya, i s'afanyaren en la mateixa intensitat a complir fidelment en eixa nova llealtat. I en esta dicotomia nos trobem encara ara. Entre aquells per als qui lo important es combatre l'espanyolisme, perque es lo que conve a Catalunya, i els qui s'apliquen a combatre el catalanisme, per a que no se trenque Espanya. Lleals sempre als seus amos forasters.

I yo no puc sino sentir-me orgullós d'un poble que te la llealtat com a sant i senya; tant, que figura en l'escut del cap i casal dos voltes. Pero tambe m'agradaria que en alguna ocasio triara millor a qui dedicar eixa llealtat, i que s'atrevira a retirar-la a qui no la mereix.

Des de Catalunya les proves de despreci cap als valencians, cap a lo que hem segut, som i volem seguir sent, ha segut i es manifesta. L'intencio de despersonalisar-nos fins

a reduir-nos a simple colonia catalana nomes pot ser ignorada per qui voluntariament permanece cego. No nomes la nostra llengua es seua, no nomes els nostres escritors son seus, tambe ho son la nostra historia, patrimoni, tradicions..., no posseim res perque tot es seu. Finalment, tambe l'economia: no pot dir-se orgullós de ser valencià aquell que, passant pel carrer de les Barques, veja la seu del Banc de Valencia ara rotulada en el nom d'un banc foraster i no li bullga la sanc en les venes.

I tot aço en la colaboracio dels successius regims i governs centrals, que descobriren fa temps que recolzar aci el catalanisme nos debilita i nos continúa deixant en les seues mans. Ni finançacio justa, ni Dret Civil, ni Corredor Mediterraneu, ni ampliacion del port de Valencia, ni vertebracio del territori, ni aigua per al camp. I quan eixa aigua cau a mars i una barrancada acaba en vides i arruina el futur de mils de valencians, l'ajuda aplega tart i a miquetes. Una humiliacio darrere d'una atra.

En algun moment el poble valencià haura de tornar a ser lleal a si mateix, a la tradicio de lluita per lo propi que representen Vinatea, els agermanats, els maulets..., eixa lluita que resorgi durant la Transicio, encarnada en les "ties maries", dones valentes que ompliren el carrer mostrant bravament la seua valenciana.

Voldria que eixes dos 'eles' de l'escut continuaren simbolisant llealtat, llealtat al poble valencià i, sí, tambe als restants pobles d'Espanya; pero a l'hora llibertat, llibertat per als valencians respecte dels qui volen mantindre'ns agenollats, i finalment lluita, lluita incansable, generosa i valenta, que es la que mantenenim, contra tot i contra tots, els qui nos denominem orgullosa-ment valencianistes.

¡Vixca el poble valencià lliure i sobira!

¡Vixca la Real Senyera Coronada!

¡Vixca el Regne de Valencia!

JOSEP PEIRÓ I PAQUITA CHILET
—PRESIDENTA DEL GAV— EN UN
MOMENT DE L'HOMENAGE

L'Institut d'Estudis Valencians se renova i creix

El passat 24 d'abril l'Institut d'Estudis Valencians acollia als nous membres de numero i corresponents en un acte, en el qual també s'impongueren les medalles de l'institut als membres que ja l'integraven.

L'event, que se celebrà en el salo d'actes del **Museu de la Ciutat de València**, l'obri en un breu parlament el president, **Rafa Medina**, qui senyalà la significació de lo que anava a acontentar i

Seguidament es donà pas al nomenament dels nous membres, començant pels corresponents i concretament per l'historic valencianista **Miquel Lerma**, corresponent per **Alaquàs**; seguí en els de numero, als quals se'ls nomenà i cridà u a u. Previament a l'imposició de la medalla acreditativa, la conductora de l'acte, **Sandra Ombuena**, llegí un breu curriculum de cadascu. Se donà la benvinguda a **Josep Vicent Guinot** (Ingenier tecnic agrícola i president d'AVA-Castello), **Beatriu López** (llicenciada en Ciències Biològiques i Ingenieria tecnica agrícola), **Juan Vicente Muñoz** (Tecnico superior agrícola), **Ana Victoria**

MEMBRES DE L'INEV AL FINAL DE L'ACTE

Martínez (docent i llicenciada en Pedagogia i Psicopedagogia), **Mª Angels Redón** (llicenciada en Filosofia i Ciències de l'Educació, especialista en trastorns del llenguatge) i a **Enric Calvo** (investigador, escriptor i artista plastic). Ana Victoria i Josep Vte., en nom dels nous incorporats, pronunciaren sengles discursos en línia en les seues professions, però sobre tot en funció dels objectius de l'Institut i apelant a l'unitat del valencianisme i a la necessitat d'un resorgiment d'est ideari-moviment per a que es faça verdaderament present en la societat valenciana i influïxca en el devindre del nostre poble.

El secretari de l'Institut, **Ferran Ribes**, posà fi a l'acte en el seu parlament; feu un recorregut per l'història d'esta institució –ara associació–, creada en 1937, els fins de la qual seguixen sent els mateixos que en el seu inici.

RESENYA BIBLIOGRAFICA

J.B.A.

Fontelles i Fontestad, Antoni

No eixim del rogle: blaverisme i secessionisme

Edita: Convenció Valencianista, Institut d'Estudis Valencians, Grup d'Acció Valencianista i Rogle Constanti Llobart de Cultura Valenciana. València, 2025 (95 pàgines)

Fontelles, en este treball, que s'estructura en tres grans capítuls, te com a tema central l'anàlisi d'un articul antic (2001) del filolec **Miquel Àngel Pradilla** que aspirava en son moment a ser una descripció-explicació tecnica o científica –sicosocial– de la realitat valenciana. El treball de Pradilla s'inscriu en una corrent ensagística prolífica i topica que sol mostrar la debilitat teorica i practica del '**valencianisme tricolor**' (simbolisat en la defensa de la Senyera, en blau) com un moviment falsari, antidemocratic, dretà i especialment anticientífic i antiintellectual. Precisament els primers apartats son de contextualisació i ajuden a entendre eixos temes en que s'adjectiva al valencianisme tricolor, en els quals es persegueix el seu descredít buscant crear una sensació d'odi i de rebuig.

Seguint el model d'uns altres treballs de Fontelles –alguns resenyats en anteriors numeros del **Rogle**–, l'objectiu del (re)anàlisi es donar una versió alternativa necessaria per a desmontar alguns llocs comuns i prou de desinformació sobre el valencianisme, lo que Pradilla, i uns altres ensagistes de la mateixa tendència, denomina 'secessionisme' (practica idiomática) i 'blaverisme' (teoria social).

Al remat, quan es critiquen postures o hipòtesis contraries s'han de tindre molt presents la **simetria explicativa** (la mateixa argumentació val per a l'adversari epistemic i per a mi) i la **reflexivitat** (lo aplicable a l'atre també me pot ser aplicat a mi). Es dir, si el 'blaverisme-secessionisme' es una ideologia (teoria i practica), el 'catalanisme-uniformisme', també ho es.

ACTIVITATS CULTURALS MAIG DE 2026

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

ACPB (Associació Cultural Poble de Benimaclet)

Ei Piló (Associació Cultural El Piló)
C/ Dr. Moliner, 10-B. 46100 Burjassot
Tel: 963 63 42 75
elpilo@telefonica.net

LRP (Lo Rat Penat)
C/ Trinquet de Cavallers, 9. 46003 València C.
Tel: 963 91 09 92 // www.loratpenat.org
secretaria@loratpenat.org

RACV (Real Acadèmia de Cultura Valenciana)
C/Avellanes 26. 46003 València C.
Tel 963 91 69 65 // Fax: 963 91 56 94
www.racv.es

Rogle

Vore informació de contacte en esta pàgina.

Del **30 Abril** al **10 Maig**. Jardins del Real. València C.

61 FIRA DEL LLIBRE

En la **caseta 112** estaran disponibles els llibres de la RACV, LRP, Aellva, L'Oronella, Mosseguello i Distival. Hi haurà firmes d'autors.

+Info: **RACV**

13 Maig (dimecres) 11:30 h. Seu de la RACV.

PRESENTACIÓ DE LLIBRE

Mª Dolores Miralles: *Breviari valencià. El llibret roig dels valencians*.

+Info: **RACV**

22 Maig (divendres) Hora i lloc per determinar.

PREMIS "EL PILÓ" 2026

Sopar i entrega dels XXXVIII Premis Literaris i d'Investigació en Llengua Valenciana.

+Info: **Ei Piló**

Convocats els:

VI JOCS FLORALS DE BENIMACLET.

S'admetran treballs fins al 30 de maig de 2026 en la direcció:

benimacleters@gmail.com

+Info: **ACPB**, jocsfloralsdebenimaclet.blogspot.com

Convocats els:

CXXXVIII JOCS FLORALS DE LO RAT PENAT

S'admetran treballs fins al 7 de setembre de 2026 en la seu de LRP.

+Info: **LRP**

Rogle en Internet

Facebook: **Rogle Constanti Llobart**

Twitter **@rogleconstanti**

Tots els exemplars editats fins ara estan en:

www.rogleconstantilllobart.com

Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.

1. Planta gramínea, d'espigues prolongades, pareguda al forment. S'utilitza com a aliment d'alguns animals, en begudes vegetals, com a cereal i en l'elaboració de cervesa.
2. Llís, suau, sense arrugues.
3. Substància que augmenta l'espessor d'algun líquid.
4. Estil artístic desenrollat per tot Occident des del segle XII fins al Renaixement. Abarca l'arquitectura, la pintura i l'es-cultura.
5. Funest, terrible, que anuncia alguna desgràcia o fatalitat.
6. Presumit, arrogant, presuntuós.
7. Constant, firme, perseverant.
8. Líquid incolor que s'utilitza en medicina com a anestèsic.
9. Pedra robusta o agrupació de pedres que indiquen els límits d'un propietat o d'un terme. Les agrupacions de pedres també les trobem en la muntanya per a senyalar un itinerari de senderisme.
10. Dona curta d'enteniment, bova, fava, simple.
11. Fruit de l'albarzer, negre quan madura, se presenta en pomell, es comestible i el trobem de manera silvestre en el camp. Podem comprar-lo de cultiu en els nostres mercats.

La solució a peu de pàgina.

PARAULES VERTICALS

1. Desordenar, desbaratar, desconcertar.
2. Aplicar a un paper o teixit un tractament per a donar-li llísor i lluentor.

			1.		2.			
1.	-	R	-	-	-	-	-	-
2.	-	-	R	-	-	-	-	-
3.	-	-	-	-	-	S	-	-
4.	-	-	O	-	-	-	-	-
5.	-	-	-	-	-	D	-	-
6.	-	-	-	-	-	-	I	-
7.	-	-	N	-	-	-	-	-
8.	-	L	-	-	-	-	-	-
9.	-	L	-	-	-	-	-	-
10.	-	O	-	-	-	-	-	-
11.	-	O	-	-	-	-	-	-

COSES DE TUB

Voler

Bon dia iChe!!...

Relats curts en valencià.

Com a bona mare que es, la nostra llengua valenciana esta sempre en nosatres des del primer dia, per això ara mes que mai devem escriure-la, respectar-la i cuidar-la, ara que nos la volen canviar...

Feliç dia de la mare.

Voler.

En la carrera de la vida vaig ser el mes rapid, com a guanyador vaig entrar en aquell salo de lo mes comodo a on mai m'anava a faltar de res, i a poc a poc anava creixent allí dins; si be estava obscur la veritat es que no importava massa, podia sentir la seua veu, com me parlava, m'acaronava i m'animava a seguir creixent puix cada volta estava mes prop eixe moment de vore la llum.

Era ya l'hora d'eixir, per primera volta estava nervios, sentia veus que

no coneixia i crits; de sobte una força estranya me va espentar cap a fora, de l'esglai al vore'm en mans estranyes me vaig posar a plorar, allo per sort va durar poc i en qüestio de se-

MARE, DE JOAQUIM SOROLLA. 1895. MUSEU SOROLLA

gons estava sentint les seues aconetes i la seua veu de nou; estava contenta, per fi li vaig poder posar cara ad aquella veu que tant d'amor me donava des d'aquell primer moment,

era bellissima.

Fon sense dubte la meua primera heroïna, sempre estava allí quan la necessitava; aixina, quan me posava mal era la primera en estar al meu costat i no dormir per estar en mi; en ella prop me sentia fort i capaç de superar-ho tot, sense dubte tindre-la era lo millor que me podia haver passat.

Me va tocar ser home i potser eixe fora l'unic defecte d'aquella creacio, puix mai podre sentir eixa magia de fer creixer una vida dins de mi, pero per tot lo sentit i vixcut en ella, ara, a la dona de ma vida, eixa que m'ha donat lo que una mare a un fill no li pot donar, la voldre i respectare sempre, puix tinc la sort de sentir i saber lo que es el...

Voler.

Josep Martínez "Tub"
cosesdetubblog.blogspot.com

Solucio:

1. ORDI 2. TERS 3. ESPESSANT 4. GOTIC 5. FATIDIC 6. VANITOS 7. TENAÇ 8. CLOROFORM 9. MOLLO 10. BOJA 11. MORA. Verticals: 1. DESGAVELLAR 2. SETINAR

I RECORDA...La nostra primera paraula es **desgavellar**. Un **desgavell** es un gran desorde o desconcert; també s'aplica a una idea sense trelat. D'una forma desgavellada es **desgavelladament**. Que o qui desgavella es **desgavellador**. L'accio i efecte de desgavellar es un **desgavellament** o desgavell. Està **desgavellat** allo que està desordenat o desbaratat. Eix. *Sempre que busca alguna cosa en el calaix acaba desgavellat.* / *Cada proposta d'este ministre es un desgavell.*

La nostra segona paraula es **setinar**. El **setí** es un teixit paregut al ras. Que o qui setina es **setinador**; es també l'instrument que s'utilitza per a setinar paper. Està **setinat** allo que està llís i lluent com el setí. Eix. *He comprat paper setinat per a embolicar els regals.* / *Portava un vestit de setí rosa per a la festa de Cap d'Any.*